ליה מזכה לעובר והמזכה לעובר לא

קנה: קני על מנת להקנות הוא.

דברא בנכסי אביו לא לריך קנין הלכך מקני ליה לבריה אדעתא לאקנויי לבר

בריה היא (ם : וכל דקני על מנת להקנות.

לא הוי קנין: דהא סודרא קני על מנת

להקנום הוא. דהא לא (ד) מקני נותן

למקנה כליו של קונה והא מקני ליה

לדידיה דקא מקני ליה לההוא חפץ

לקונה הכא נמי כי אמר על מנת

להקנות קני: אי ספים ליה לא

מתפים. בתמיה. דחי בעי מקנה

למישהל בכנפה דסודרה (ה) ולמיהניה

למישקליה לדידיה ליכא מאן דמחי

ליה: ועוד סודרת. לח דמי לההיח

כלל דאילו גבי סודרא כי תפים ליה

משמע דהכי אמר ליה קני השתא (י) בשעת קנין על מנת להקנות וקני

השתא הסודר ומקני ליה בשעת קנין

החפץ אבל קני נכסי דהדין לאימת קא קני להו לכי הוי בר בריה נורבא

מרבנן הלכך השתא נמי לא קני

ואסור לקנות להן ובן בנו נמי לא קנה

ואי בעי אביו יהיב ליה לנכסיה ולכל

מאן דבעי: והא מתנת בית חורון

דקני על מנת להקנות הוא ולא קני

זימנין אמר ליה וכו'. דהתם היינו

כיפי דכיתנא. שהיה גחל אנילי פשתן. ואית דאמרי שהיה משמט עלמו

מללמוד תורה והיה עוסק באנילי פשתן: ואי הוה בר ברך לורבא

מרבנן מאי. כלומר מה יהיה ומי יורש נכסיך: ליקני הדין דאי הוי בר

בריה לורבא מרבנן וכו'. משום דאכתי לא הוי בר בריה בעולם והוה

עין משפמ נר מצוה

מד א מיי פ״ה מהלי נדרים הל' ז [ופי"א מהל' מכירה הל' י] סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד למוץ לנוב טום ביי סימן רכג סעיף ג: יו ב טוש"ע ח"מ סימן קלה סעיף ה:

מוסף רש"י

צורבא מרבנן. תלמיד חכס (עי׳ שבת קיט.) או: בחור חריף כמו ביעי סכם (עו" שבת קימו) לו: בחור חליף כמו ביעי ללייבן במס' בילה (1.) מלמיד חכם זקן לא קרי לורכא מרבען אלא ההוא מרבען קרי ליה (תענית ד.). אפילו ויתור אסור אפילו ויתור אסור במודר הנאה. דבר שהיה מוותר לכל לדס וחיט מקפיד עליו (מגילה ה.) מותר זהו כגון שלקח מדה של תפוחים בפרוטה ולאחר של תפוחים בפרונה ונחחר שמדד לו המדה מוסיף לו שמים או שלשה, וזהו דרך של מנוועין להוסיף על המדות משלהן, הואיל ובלא מנאי עותן לו לא מיחוי כמקח אלא כמתנה, ואליבא במדר שלא מתמנה, ואליבא דרבי אליעזר אסור המודר **פירות** (לעיל לב:) **ומיהו** פירות (יעויד בב:) ומיהו לרבטן שרו דמ"מ בשביל המקס הוא מוסיף אוה על החשבון הקלוב לפרוטה, שאילו לא היה לוקח ממנו בדמים לא היה נותן לו חטוני לבעה"ב כלום

תוםפות

דהוה

שמים דכיתנא. אניני פשתן היה שמיט ומקלקל אותם: אסרינהו לנכסיה. הדירו שלא יהנה מנכסיו נחייו ונמותו: אמרו לו. לאביו למה אסרת בנך אחר מותך: אמר ליה ליקני הדין דאי הוה ברי' צורבא הריך אהי הוה ברי צורבא מרבנו ליקני. כלותר יקנה נכסי הללו שאם יהים נכסי הללו שאם יהים בנו לורבא מרבנן יקנה שותם לו: קנה על מגה להקנות הוא. שהבן קונה לבנו להקנות הוא. שהבן קונה לבנו להיקנות בדי להקנות הדי להקנות הדי להקנות הדיבר להקנות הדיבר להקנות הדיבר להקנות הדיבר של החור הדיבר שהיה הדיבר שהבת הדיבר שהבת הדיבר שהבת בדיבר בד ולא הוי כשאר זוכים בשביל וצח הוי בשתור וופים בשביכ חביריהם ומועיל דכל עיקר הזכייה אינה בשביל עצמו כי אם בשביל חבירו המקבל המתנה אבל הכא אמר ליה קנה כדי שתקנה לבנך יהי קנה כדי שתקנה נכך בשיהיה לורכת מרבון וגם לעצמו לא נגמרה המתנה ולא הויא לה כמתנה על מנת להחזיר דמקיק על מנת להחזיר דמקיה בקידושין (דף 1:) דמקנה בה קרקע לנותן דהתם ננחר החבירה כשחחר ליה נגנו התפירה כשמנו פיה הריני נותן לך דבר זה על מנת להחזיר ובכסף זה מקנה לי שדי אבל הכא מקמה כי שדי מבני הכמ מפרש בהדיא שאינו מקנה לו אלא ע"מ להקנות: ורב נ חמת ע"מ נהקומה. ורב נחבן אמר קני, (והכל קני) ואמייג דהשמא אין הבן בעולם ולא מחלק בין כא לעולם ובין לא כא לעולם ובין שמקנה לבן עלמו כדי להקומו לבנו: דרא חדרים שחנות בין האמון חדרים שחנות בין האמון חדרים שחנות בין האמון םודרא. שקונין בו חליפין: קנה על מנת להקנות הוא. כלומר ורגילות הוא

ההוא גברא דהוה ליה ברא דהוה שמיט כיפי דכתנא. שהיה גונב אגודות של פשתן: אמרו ליה ואי הוי בר ברך לורבא מרבנן מאי. מה תהא עליו למה לא יקנה אותם. ואם תאמר דהא אע"ג דאסרינהו עליה הוה קני להו בר בריה דהא כתבינן לעילדי דמאן דאסר

נכסיה אבריה אע"ג דאינו רשאי ליהנות מהן אפי' הכי גוף הנכסים דידיה הוי דמכל מקום תנוף נותן לבניו או לאחיו וכיון שכן בר בריה הוה ירית להו אי הוי לורבא מרבנן או ע״ה ומחיים נמי אי בעי למתנינהו לבריה מלי עביד כדתנן נותן לבניו או לאחיו וכדפירשנו לעיל (ד' מו.) י"ל דהך עובדא הכי הוי דלההוא גברא הוו ליה תרין בני חד דמעלי ואידך דהוי שמיט כיפי דכתנא והכירו בו דהוה בעי למתבינהו לנכסיה לההוא דמעלי ומשום הכי אמרו ליה אי הוי בר ברך נורבא מרבנן למה לא יזכה בנכסים ואהדר להו שפיר קאמריתו ליקני הדין פלגא ואי הוה בריה לורבא מרבנן ליקניה בריה לההוא פלגא ואי לא ליהוו כולהו להך ברא דמעלי: אמרי פומבדיסאי קני על מנת להקנות הוא ולא קני. דאע"ג דמתנה על מנת להחזיר שמה מתנה התם שאני דמכל מקום הרי הוא זוכה בה לשעתו ומשתמש ממנה אבל הכא דלא אקני ליה לבריה כי היכי דליזכי בהו כלל אלא כי היכי דליקנינהו לבריה כי הוי לורבא מרבנן לא קנה והך ברא דמעלי קני כולהו נכסי דהא כל היכא דהאי לא קני

לאידך אקנינהו: ורב נחמן אמר קני על מנח להקנות קנה. אע"פ שלא נתן לזה כלל אלא כדי שיקנה

לפלוני: דהא סודרא קני על מנח להקנוח הוא. דכי יהיב קונה סודריה למקנה אינו מזכהו בו לשום דבר אלא שיהא לו בו קנין בכדי שיקנה לו קרקע שלו ואפי׳ הכי חשבינן ליה קנין שעל ידו קנה לוקח את השדה. אלמא קנין כי האי קנה: אמר ליה רב אשי מאן לימא לן דסודרה אי הפים ליה לה מחפים. כלומר מנה לך דהי בעי מקנה לעכוביה לגמרי לא מלי עביד: ועוד סודרא קני על מנח להקנוח מן השתח הוח. כלומר לכשתמלא לומר דסודרא קני על מנת להקנות הוא מיהו איכא ביה חדא למעליותא דהוי קני על מנח להקנות מן השתא מקמי דמהדר סודרא מקנה לקונה דסתם קנין מעכשיו הוא אבל הכא הלין נכסי לאימת קני לכי הוי בריה לורבא מרבנן דמסתמא כיון שלא הקנהו אלא להקנותם לבנו ודאי לא היה דעתו

ההוא גברא דהוה ליה ברא דהוה שמים כיפי דכיתנא אסרינהו לנכסיה עליה אמרו ליה ואי הואי בר ברך צורבא מרבגן מאי אמר להון 60 ליקני הדין ואי הואי בר ברי צורבא מרבגן לקנייה מאי אמרי פומבדיתאי קני על מנת להקנות הוא וכל קני על מנת להקנות לא קני *ורב נחמן אמר קני דהא סודרא קני על מנת להקנות הוא אמר רב אשי ומאן לימא לן דסודרא אי תפים ליה לא מיתפים יועוד סודרא קני על מנת להקנות וקני מן השתא הלין ניכסין דהדין לאימתי קני לכי הוי בר בריה צורבא מרבנן לכי הוה הדר סודרא למריה אמר ליה רבא לרב נחמן והא מתנת בית חורון דקני על מנת להקנות הוא ולא קא קני יזימנין אמר ליה משום דםעודתו מוכחת עליו וזימנין אמר ליה ר' אליעזר היא דאמר שאפילו ויתור אסור במודר הנאה תנן אמרו חכמים כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מקודשת אינה מתנה כל לאיתויי מאי לאו לאתויי הא מילתא ידשדיא יי בכיפי לא לאתויי לישנא בתראה דשמעתיה דרבא:

הדרן עלך השותפין

טעמא דלא קני דסעודתו מוכחת עליו דודאי לא יהיב ליה אלא משום סעודה ואסור (ו) הואיל ומחזי דמיתהני מיניה הכא נמי כיון דקא בעי דיאכל אבא לא קנה אידך משום דקא מתהני אביו מיניה ואהכי אסור: לאו לאסויי הא מילסא דשדיא בכפילה. כלומר האי מעשה שמוטל בתנאי כפול דכפל לדיבוריה דאמר (ח) ליקני הדין ואי הוי בר בריה לורבא מרבנן ליקנייה לבריה דודאי לא קנה. ואית דגרסי מאי לאו לאחויי הא מילחא דשמיט בכיפי מילתא דבית חורון דדמיא לאותו מעשה דכיפי דכתנא: לא לאימויי לישנה בתרה דשמעתיה דרבה. דהמר לעילגי הפי׳ ה״ל והן לפניך שיבה אבא ויאכל דאסור אבל היכא דא"ל ליקני הדין דאי (ט) הוי בר בריה

לורבא מרבנן לקנייה קני על מנת להקנות הוא:

הדרן עלך השותפין

שיקנם עד אותה שעה דמאי לעביד בהו בנתיים: ו**ההוא שעתא הדר סודרא למריה**. כלומר כלתה לה אותה הקנאה בין שהקנהו בקנין בין שהקנהו בחזקה. ורב נחמן דאמר קני על מנת להקנות קנה נהי דמודה במקנה לאחר שלשים יום דלא קנה דאיהו גופיה אמר בפרק האשה שנפלו לה נכסים (כתובות פב.) דהאומר לחבירו משוך פרה זו ולא תקנה עד לאחר שלשים יום דלא קנה בעומדת באגם הוה ס"ד דרב נחמן דהכא כיון דלא אמר בהדיא דלא ליקני עד דהוי לורבא מרבנן ואמר סתמא כמאן דאמר מעכשיו ולכי הוי דמי. ורב אשי דחי ליה דכיון שלא רצה להקנות אלא כי היכי דלקנייה לבר בריה מסתמא לא נתכוין שיקנה עד אותה שעה וההיא שעתא כלתה לה קנייתו. ומיהו כי אמרי׳ הכי דוקא בקנין מומשיכה וחזקה שאינן מתקיימין אבל בקנין שטר שהשטר קיים ועומד לכי הוי בר בריה צורבא מרבנן קני דהא המקדש את האשה בשטר ואמר לה הרי את מקודשת לי לאחר ל' יום מקודשת אם לא נאבד השטר ולא נתקרע וכן לענין הגט וכדאיתא התם. הרשב"א ז"ל. ולי נראה דהכא אפי" בשטר לא מהני דהאי גברא מצוה מחמת מיתה הוא ואי בשעתיה לא קני לאחר מיתה נמי לא קני דאין שטר לאחר מיתה וכסופות נה:] 🗈 והיכי דקא פליג רב אשי סתמא: אמר ליה רבא לרב נחמן והא מסנם בים חורון דקני ע"מ להקנום הוא ולא קני. דאי קני ליהוי מודר מותר בו דהא אפסקיה אחר: ומנין א"ל משום דפעודתו מוכיה עליו. שאין אדם עשוי ליתן לאחר סעודה שהכין לנשואי בנו הילכך לא הוי אלא הערמה ואסור כך פי׳ רבותי. וקשה לי נהי דמוכחת עליו הא בהדיא אמר דלא יהיב מידי לבריה אלא לאקנויי לבר בריה ואפ״ה אקשינן דאם איתא דקני במתנת בית חורון הוה למשרי אע"ג דאמר ליה והינן לפניך דמ"מ כיון דקני הא אפסקיה אחר וכיון שכן מאי שני ליה סעודתו מוכחת עליו וכי מוכחת יותר ממאי דאמר בהדיא והינן לפניך. ונ"ל דה"ק סעודתו מוכחת עליו דבעי מדיר דליתהני אבוה מסעודה דעביד איהו לבריה דהכי הוא אורחא דמילחא דלאיתהנויי אבוה מסעודה דאיניש אחרינא מאי נפקא ליה מינה הלכך סעודתו מוכחת עליו דאבוה מדידיה מתהני אבל הכא אדרבה ניחה ליה להאי גברא דליתהני בר מאבוה שכך סדר נחלות ולא שתקפוץ נחלה ממנו לבן בנו: וומנין א"ל ר' אליעור היא דאמר אפי׳ ויסור אסור במודר הנאה. לאו דשייך הכא דין ויתור אלא דלדמיון בעלמא נקטיה דכי היכי דמחמיר ר' אליעזר בנדרים טפי מבדיני ממונות דאילו בדיני ממונות דריסת הרגל שריא ולית בה משום גזל ואילו מודר הנאה מחבירו אסור ליכנס בחלרו ה"נ נהי דקני ע"מ להקנות לענין דינא קני משום חומרא דנדרים אמרינן דלא קני: מאי לאו לאחויי הא מילחא דריפי. דאפי לענין דינא קני ע"מ להקנות לא קנה: לא לאסויי לישנא בסרא דשמעסיה דרבא. דאמר דאפיי יבא אבא ויאכל אסור משום דסעודתו מוכחת עליו:

ובמותו

נחלתו ממנו ונתנה לאחיו: מוכנו למנטי למנטי מוחד. ואי הוי בר ברך צורבא מרבגן מאי. לא ירש חלק סָראוי לאכיו: אמר להון יאנטר נטפיו. אבו לחון לקני הדין כו'. ע"מ שיקנה לבנו אי הוי לורבא מרבון: כל קני על מנת להקנות לא קני. דכיון דהוא אינו קונה לעצמו לא דהות חינו קונה נענמו כח חשיב להקטות לאחר זמן כיון לאינו זוכה לו עתה בקנין זה: דהא בוררא קני על שנת להקנות הוא. שהקונה מקנה סודרו למקנה שימן לו חפץ אחר חליפי הסודר והוא אינו קונה הסודר אלא מחזירהו

לקונה ומקנה לו החפץ

הוא. לנומר ורגילות הוא
שהוא מחיר לו הסודר ורגילות הוא
שהוא מחיר לו הסודר ורגילות הוא
שהוא מחיר לו הסודר ורדע הוא של יהמא לו החיים שחיים מתום בידו וקני ליה שהרי יודע שמקנה הוא לו ע"י הקנין החפן
של ומו (בהל על מנח) להקנות הוא אמייש שלא מתקיים מתום בידו קנה שפיר ויקנה אותה לבן: ומאן
של ומו להקנות הוא אמייש שלא מתקיים מתום בידו קנה שפיר ויקנה אותה לבן: ומאן
א צי פסיק ליה ומתום מעליא התפים ליה לא מתפים. בלומר מאן לומא לן דאי בעי לא פסיק ליה דילמא לו דרך בורדא אי תפים ליה לא מתפים. בלומר מאן לומא לן דאי בעי פסיק ליה ומתום המעליא היא להקנות ליכא לדמויי לפודרא דעות מולה להקנות מיד בשתה המקום לו הפודר אותר וו שיקנה לו הפודר אותר לו שיקנה לו במול מולה לו מולה בשל שלאן בתום מולה לבוצה שתקום לו אותר לו שיקנה לו הפודר אותר לו הפודר אותר בים בדר אותר לו המולה בשל היא שלאן המתום ניבוד להיות קונה ב מולה לאחר לאיים הוא להפנית להקנות לו כלל ולא נגמרה המתמה כלל ללומר קניין שאינו גמור אינו מושל להקנות ביו לאחר ומן לא דמי לפודר שתעם ואוריי שאין אורי שלא לואר לומריה כי ההיא לתקפע של א שלבי מושל להקנות לא ביי המולה לואר ליותר לו התוב להתוב לו המולה לואר שלשים וה לא לומר ליכיה לאור לייד לא מתרה ביה היא לתקפע לו שלבי להקנות לא ביי לו של לאחר שלו שלבי להקנות לא ביי לו של הוא להקנות לא ביי להקנות להור בי ההיא להקנות להור של התוב להור של התוב להור שלה להור ע"מ להקנות לאורים בישר להקנות להורים לה לותר של התוב להתוב להנות להתוב ליקנה להור ליה להתוב להנות להתוב ליקנה להור של התוב להור של התוב להתוב להתום להורים בישר. להקנות ואור"ש ביר להתום להיו של המום להיות לא ביר להחום להיות לאור שיים בישר. למותר ליה להתום לאור של היה ביר לותר של התוב ליה להתום לאור שלום של התוב לותר ליה להתוב ליקנה להתום לאורים לאור לאור שלים ביר למתר של התוב לותר של התום להתום לאור של התום לאור של התום להתום להתום לאור שלים של התום להתום להתו

יום י, גם לע טין, דו ליף מו. ד"ה והוין, ס (ב"ק קט.], 1) צ"ל משיכה, 1) צ"ל והיינו, ס) צ"ל הכא יש,

ל) [לעיל לב: וש"ו],ב) [לפרש"י והרא"ש ל"ל דשדיא בכפילה לא לאחויי

וכו׳ן, ג) וע״לן, ד) ודף מו.

הגהות הב"ח (א) גמ' אמר להון לא ליקני הדין. נ"ב כך הוא הגירסא למאי דגרס בסיפא דשדיה בכפילה ויש גורסים כאן א"ל ליקני הדין דאי הואי וכו' ובסיפא גרסינן , שנויט בכיפי עיין בפירוק: (ב) שם הא מילחת (דשמיט בכיפי) תא"מ ונ"ב ס"ח דשדיח בכפילא: (ג) רש"י ד"ה קני על מנת וכו׳ לבר בריה היא וכל קני על מנת כצ"ל יהד"ל: (ד) ד"ה דהל סודרא וכו׳ דהא לא אקני נותן למקנה כליו של קונה שתן התקסט כפיו של קומט אלא דמקני ליה לדידיה כי היכא דליהוי קא מקני ליה להחוא חפן: (ס) ד"ה אי תפים וכו' 'למישקליה (ו) ד"ה ועוד סודרא וכו׳ דהכי אמר ליה קני השתא הסודר בשעת קנין על מנת להקנות השתא החפץ ומקני ליה בשעת קנין הסודר את החפן לכל קני ניכסי וכו' לורכל מכנן לי הוי הדרא מרכנ קני מכסי זכו מרכנו מרכנן לכי הוי הדרא סודרא למריה הלכן השתח נמי: (1) ד"ה והח יכו' ואסור הס"ד ואח"כ מ״ה אפילו ויתור אסור הואיל ומיחזי וכו׳ לא קנה אידך משום דמיחזי דקל מתהני: (מ) ד"ה לאו

גליון הש"ם נמ' זימנין א"ל וכו'. כעין וה שבת דף ז' ע"ב:

לאסויי וכו' דאמר לא ליקני: (ט) ד"ה לא לאסויי לישנא וכו' דאי הואי בר

: ברים

פירוש הרא"ש

דהוה שמים כיפי דכיתנא. גוזל תכשיטי דביתנא. גוזג תכסיטי נשים ששמן כיפי והם של פשמן כדלחמרינן נשבת (דף נז:) כיפה של למר: אסרינהו לנכסיה עלויה.